

Stanowisko Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie systemu wynagrodzeń pracowników jednostek samorządu terytorialnego oraz jego wpływu na jakość usług publicznych

Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej (ZGWRP), odnosząc się do danych Głównego Urzędu Statystycznego (GUS) zawartych w *Roczniku Statystycznym Pracy 2025*, stanowiska Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz projektu rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (MRPiPS) w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych, podkreśla konieczność pilnej, kompleksowej i systemowej reformy wynagrodzeń w jednostkach samorządu terytorialnego (JST) jako warunku zapewnienia wysokiej jakości usług publicznych.

Zgodnie z danymi GUS przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w administracji samorządu terytorialnego w 2024 r. wyniosło 8516,11 zł i wzrosło o 1108,44 zł w porównaniu do roku 2023. Wzrost ten, choć zauważalny, nie zniwelował wieloletnich zaległości płacowych ani znaczących dysproporcji regionalnych. Najniższe przeciętne wynagrodzenia nadal występują w województwach lubelskim, świętokrzyskim oraz kujawsko-pomorskim, gdzie jednocześnie dynamika wzrostu płac należała do najniższych w kraju. Taki stan rzeczy osłabia potencjał kadrowy samorządów o niższych dochodach własnych i prowadzi do nierówności w jakości usług publicznych świadczonych mieszkańcom.

Pracownicy jednostek samorządu terytorialnego stanowią ponad połowę zatrudnionych w administracji publicznej i realizują kluczowe zadania państwa na poziomie lokalnym. Od ich kompetencji, doświadczenia i stabilności zatrudnienia zależy sprawność obsługi mieszkańców, terminowość postępowań administracyjnych oraz zdolność JST do realizacji coraz bardziej złożonych zadań, w tym związanych z cyfryzacją usług publicznych, inwestycjami oraz wdrażaniem programów krajowych i unijnych. Utrzymywanie nieadekwatnych i niespójnych systemów wynagradzania prowadzi do odpływu wykwalifikowanych pracowników, wzrostu rotacji kadr oraz przeciążenia obowiązkami osób pozostających w zatrudnieniu, co bezpośrednio obniża jakość usług publicznych.

Negatywna opinia Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego wobec omawianego projektu rozporządzenia MRPiPS potwierdza zasadność tych obaw. Propozycja polegająca na podniesieniu wyłącznie minimalnych wynagrodzeń zasadniczych – w tym wzrost w pierwszej kategorii zaszeregowania z 4666 zł do 4806 zł oraz podwyżki o około 3% w pozostałych kategoriach – ma charakter fragmentaryczny i nie rozwiązuje strukturalnych problemów systemu płac. ZGWRP podkreśla, że system wynagrodzeń powinien obejmować całą ścieżkę kariery zawodowej pracowników, zarówno tych rozpoczynających pracę w samorządzie, jak i pracowników z wieloletnim doświadczeniem oraz wysokimi kwalifikacjami.

Związek od lat prezentuje stanowisko, że profesjonalizacja kadr samorządowych musi iść w parze z zapewnieniem odpowiednich środków finansowych. Same zmiany tabel minimalnych stawek, bez jednoczesnego zapewnienia JST stabilnych źródeł finansowania, prowadzą do dalszego spłaszczania wynagrodzeń i osłabienia ich funkcji motywacyjnej. W dłuższej perspektywie skutkuje to pogorszeniem zdolności samorządów do konkutowania o specjalistów z sektorem prywatnym i administracją rządową, a w konsekwencji – obniżeniem jakości usług publicznych świadczonych na rzecz mieszkańców.

Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej oczekuje przygotowania i wdrożenia systemowych rozwiązań w zakresie wynagradzania pracowników samorządowych, które:

- obejmą całą strukturę zatrudnienia i ścieżki kariery zawodowej w JST,
- powiążą poziom wynagrodzeń z kompetencjami, doświadczeniem i zakresem odpowiedzialności,
- ograniczą regionalne dysproporcje płacowe między jednostkami samorządu terytorialnego,
- zapewnią JST stabilne i adekwatne źródła finansowania zmian płacowych,
- realnie wzmocnią profesjonalizację kadr i jakość usług publicznych.

W ocenie ZGWRP jedynie kompleksowa reforma systemu wynagrodzeń, wypracowana we współpracy rządu i strony samorządowej, może zapewnić stabilność zatrudnienia w JST, wzmocnić potencjał kadrowy samorządów oraz zagwarantować mieszkańcom równy dostęp do usług publicznych o wysokiej jakości, niezależnie od miejsca zamieszkania.

Stanisław Jastrzębski

Przewodniczący Zarządu
Związku Gmin Wiejskich
Rzeczypospolitej Polskiej